

Cumegn da Surses

**Lescha per carar sen veias da
fons, prada, gôt ed alps cun
vehichels a motor**

Cuntign

	pagina
I. Determinaziuns generalas	
Art. 1 - Egalitad dallas schlattagnas	3
Art. 2 - Scopo, cumpetenzza, survigilaziun	3
Art. 3 - Prescripziuns generalas	3
II. Veias da prada, fons, gôt ed alps sainza scumond da carar	
Art. 4 - Veias da prada, fons, gôt ed alps sainza scumond da carar	4
III. Veias da prada, fons, gôt ed alps cun scumond da carar	
Art. 5 - Scumond da carar cun excepziuns	4
Art. 6 - Excepziuns libras d'ena lubientscha	4
Art. 7 - Excepziuns oblieidas ad ena lubientscha	5
Art. 8 - Lubientschas da carar	6
IV. Scumond da parcar	
Art. 9 - Scumond general da parcar cun excepziuns	6
V. Tariffas, controlla	
Art. 10 - Tariffas per lubientschas da carar per vehichels a motor	6
Art. 11 - Tariffas per parcar sen parcadis publics	7
Art. 12 - Controlla	7
VI. Responsabladad e determinaziuns penelas	
Art. 13 - Responsabladad	7
Art. 14 - Cuntravenziuns	7
VII. Determinaziuns finalas	
Art. 15 - Publicaziun e signalisaziun	8
Art. 16 - Annullaziun digl dretg vertent e dallas lubientschas tgi èn neidas concedeidas sen basa da chel	8
Art. 17 - Urden da tariffas	8
Art. 18 - Antrada an vigour	8
Annexa: Register dallas abreviaziuns	9

La lescha preschainta vign relascheda sen fundamaint d'art. 3 LTV, art. 7 ed art. 8 LitLTV, art. 15 LG, art. 13 OG, art. 34 LCG ed art. 26 anfignen 28 OCG (register dallas scursaneidas vurdar l'aggiunta).

I. Determinaziuns generala

Art. 1

Egualitad dallas schlattagnas

Denominaziuns da persungas, funcziuns e professiuns ainten chesta lescha sa refereschan a tottas dus schlattagnas, schinavant tgi sa resulta navot oter digl senn dalla lescha.

Art. 2

Scopo, cumpetenzza, survegilaziun

¹ La lescha regla an spezial igl carar sen veias da fons, prada, gôt ed alps segl territori digl cumegn da Surses.

² La suprastanza communal è responsabla per la survegilaziun e l'execuziun dalla lescha preschainta.

³ La suprastanza communal pò delegar l'execuziun dalla lescha u singulas incumbensas alla direcziun u ad oters funcziunaris communal.

Art. 3

Prescripziuns generalas

Per far adiever dallas veias valan las suandontas prescripziuns:

- a) Per cass tgi las relaziuns sen veia u da traffic èn disfavorevlas, pon neir scumandos u restranschias sainza indemnizaziun tot igls viadis sen veias da fons, prada, gôt ed alps segl territori digl cumegn da Surses.
La suprastanza communal pò relascher scumonds da carar d'anviern per veias defineidas da fons, prada, gôt ed alps. Sen chellas veias vign fatg nign sarvetsch d'anviern e gl'è betg lubia da carar sen chellas veias.
- b) La spertezza da carar ò da neir adattada da moda adequata allas relaziuns dallas veias. Tot igls possessours da vehichels a motor on da carar sen las veias cun risguard e cun l'attenziun basignevla anvers igls ulteriours utilisaders dallas veias (p.ex. viandants, velocipedists, animals, oters possessours da vehichels a motor).
- c) Barrieras on da neir saradas puspe dalunga siva mintga passadi. Sen igl taragn cunfinant allas veias ègl betg lubia da carar. I stò neir cruscho exclusivamaintg tar chels lis tgi èn previas ed adattos persiva, schinavant tgi tals èn avantmang.
- d) I vala ena peisa maximala digls vehichels a motor anfignen 18 tonnas. An cass da basigns mutivo e schinavant tg'igl stadi dalla veia lubescha, pò la suprastanza communal lubeir ena restricziun da peisa pi ota. Schi gl'è necessari pò ella er fixar ena tonnascha pi bassa.
- e) La suprastanza communal pò sarar igl anviern tschertas veias agl traffic cun vehichels a motor, per igl adiever digl sport d'anviern resp. per oters basigns.

II. Veias da prada, fons, gôt ed alps sainza scumond da carar

Art. 4

Veias da fons, prada, gôt ed alps sainza scumond da carar

Las suandontas veias da fons, prada, gôt ed alps on la funcziun da veias communalas ed èn avertas per igl traffic da vehichels a motor:

- Veia da colliaziun Salouf - Parsonz
- Veia da colliaziun Riom - Savognin
- Veia Parsonz - Val Nandro anfignen tar igl parcadi a Radons
- Veia Sur - Alp Flex anfignen tar igl parcadi Vanastg

III. Veias da fons, prada, gôt ed alps cun scumond da carar

Art. 5

Scumond da carar cun excepziuns

¹ Per tot las veias da fons, prada, gôt ed alps segl territori digl cumegn da Surses tgi figureschan betg aint igl art. 4, vala en scumond da carar general cun las excepziuns tenor art. 6 e 7.

² Las suandontas veias da fons, prada, gôt ed alps cun l'obligaziun da dumandar ena lubientscha, servan ultra dall'economia forestala ed agricola er anc ad oters scopos. I vala en scumond da carar per vehichels a motor cun las excepziuns tenor art. 6 e 7.

- Beiva - Set anfignen tar igl parcadi La Foppa
- Cunter - Promastgel anfignen tar igl parcadi Promastgel, via Munttschect
- Mulegns - Plaz (Faller)
- Talvangas - Tigias Davains anfignen tar igl parcadi Zeznas (Monas)
- Salouf - Cre digl Lai anfignen tar igl parcadi Sars
- Salouf - Munter anfignen tar igl parcadi Plaz da Munter
- Savognin - Veia d'Alp anfignen tar igl parcadi Plang la Curvanera
- Savognin - anfignen tar igl parcadi Salva da Lattas (Alp Tarvisch)
- Tinizong - Pensa anfignen tar igl parcadi Tgant Pensa

³ La veia suandonta serva ultra dall'economia forestala ed agricola anc ad oters scopos. I vala en scumond per vehichels a motor cun las excepziuns tenor art. 6 e 7 lit. b ed f.

- spartaveias Alp Tarvisch - L'Eisla - Val Tuorsch - Radons

Art. 6

Excepziuns libras d'ena lubientscha

Digl scumond da carar e dall'obligaziun da dumandar ena lubientscha èn deliberos:

- a) viadis an sarvetsch dalla Confederaziun (art. 3 al. 3 LTV);
- b) tot igls viadis da sarvetsch da pulizeia, d'organisaziuns da spindramaint, digls pumpiers, dalla guardia d'ieli, digl mantignamaint da veias, digls organs da survegliaziun da tgatscha e pestga, digl sarvetsch forestal, dallas autoritads giudizialas (art. 5 LitLTV an colliaziun cun art. 10 al. 1 ORtLitLTV);
- c) viadis cun vehichels a motor da tot gener tgi vignan duvros digl cantun u digls cumegns per gidar a dominar en evenimaint (art. 5 LitLTV an colliaziun cun art. 10 al. 2 ORtLitLTV);
- d) viadis per exerchezis da militer (art. 13 al.1 lit. c OG);

- e) viadis per scopos da spindramaint e salvamaint (art. 13 al. 1 lit. a OG);
- f) viadis per controllas da pulizeia (art. 13 al. 1 lit. b OG);
- g) viadis per realisar maseiras da protecziun cunter evenimaints dalla nateira (art. 13 al.1 lit. d OG);
- h) viadis per mantigneir las reits da lengias digls purscheiders da sarvetschs da telecommunicaziun (art. 13 al. 1 lit. e OG);
- i) viadis per scopos agricols e forestals (art. 34 al. 2 LCG);
- j) viadis per visitaders d'alp (p.ex. pous d'orsoura, parantella dalla pastreglia, etc.);
- k) viadis per adampleir incumbensas publicas (art. 34 al. 2 OG);
- l) viadis per adampleir activitads uffizialas u prescritegas dalla lescha (p.ex. scutgamegn, guardia da chemia, controlladers digls scoldamaints d'ieli, e.u.a.);
- m) viadis da medis, veterinaris e tecnicists d'inseminaziun, schi vignan fatgs per adampleir lour activitad professiunala;
- n) tot igls viadis tar igl agen domicil e tar igl agen menaschi;
- o) viadis per transportar selvaschigna d'unpla fessa sagettata, per la tschertga d'animals blessos cun igl tgang scu er per exequeir la tgatscha da capricorns e la tgatscha speziala.
- p) viadis per incumbensa uffiziala d'instituziuns rancunascheidas per scopo da perscrutaziun, scienza, archeologia etc.

² Igl fatg d'excepziun per en viadi liber da lubientscha stò restar verifitgibel da moda adequata per la controlla antras la pulizeia siva tg'ins è s'allontano digl vehichel (p.ex. cun ena legitimaziun, en screiver, la glista dalla selvaschigna sagettata da tgatsch'ota ed uscheia anavant).

Art. 7

Excepziuns cun obligaziun da lubientscha

¹ Sen dumonda conceda la suprastanza communal per l'utilisaziun dallas veias da fons, prada, gôt ed alps menziunadas an art. 5 lubientschas da carar e da prancepi cunter paiamaint d'ena taxa tenor art. 10 da chesta lescha per:

- a) viadis da possessours da bagns immobigliars, da mers u da fittadigns per eir tar lour bagns immobigliars. Per eir tar en bagn immobigliar betg surbiagia vign concedeida cunter paiamaint d'ena taxa maximalmaintg ena lubientscha e per eir tar en bietg abitabel vignan concedeidas maximalmaintg treis lubientschas. Chellas lubientschas èn transferiblas.
- b) Viadis da gestiunaris u titulars da menaschis d'alloschamaint e gastronomia per igl transport d'eir e turnar da giasts;
- c) viadis da giasts tar menaschis d'alloschamaint e gastronomia, schinavant tgi tals disponan da parcadis signalisos e cun cuvreida deira;
- d) vehichels da persungas da professiun per exequeir lour activitad da gudogn incl. manaders d'excursiuns a pe, guides da muntogna, e.u.a.;
- e) vehichels da persungas cun impedimaints dad eir a pe;
- f) viadis per incumbensa digl cumegn per purscheidas turisticas;
- g) viadis tgi vignan fatgs da moda cumprovabla per adampleir incumbensas digl parc regional dalla nateira Parc Ela;

- h) viadis per igl transport da lenna da bistgetta e roma;
- i) examinaziuns ed exerchezis uffizials da tgangs da lavour;
- j) activitads uffizialas da tgira per incumbensa digls responsabels da tgira dallas secziuns da catscheders;
- k) access per scopos determinos (p.ex. visitas dallas aclas e.u.a.)

² Igl viadis on da succeder mintgamai sen veia directa tar igl bagn immobigliar resp. igl li. Oters viadis n'èn betg lubias.

³ Per cass mutivos e sen dumonda an scretg pò la suprastanza lubeir ulteriouras excepziuns.

Art. 8

Lubientschas da carar

¹ L'emissiun dallas lubientschas succeda tenor directiva dalla suprastanza communal agl spurtegl digls sarvetschs d'abitants digl cumegn. A singuls menaschis pò igl cumegn lubeir d'emetter sezs lubientschas da carar per giasts e turists digl de, tenor directiva dalla suprastanza communal. Schinavant tgi gl'è betg lubia expressivamaintg è la lubientscha betg transferibla e stò neir piazzada bagnvasibla aint igl vehichel.

² Scu alternativa ins pò retrer la lubientscha da carar da maniera electronica.

IV. Scumond da parcar

Art. 9

Scumond da parcar general cun excepziuns

¹ Aint igl spazi dallas veias da fons, prada, gôt ed alps vala da prancepi en scumond da parcar general.

² Aint igl spazi dallas veias da fons, prada, gôt ed alps dastga neir parco angal sen igls parcadis publics signalis, cun ena lubientscha correspondententa d'en de, d'en'emda u da staschung.

V. Taxas, controlla

Art. 10

Taxas per lubientschas da carar per vehichels a motor

Las lubientschas da carar èn sottamessas a taxas.

² Las taxas per las lubientschas da carar fixescha la suprastanza communal periodicamaintg ainfer igl rom da tariffas tenor alinea 3, graduadas siva dirada da taimp scu er dalla peisa digls vehichels a motor.

³ La taxa per lubientschas da carar per vehichels a motor tenor art. 7 monta:

- a) lubientscha staschunala (lubientscha annuala) per vehichels anfignen 18 t tranter fr. 50.00 e max. fr. 200.00;
- b) lubientscha per emda per vehichels anfignen 18 t tranter fr. 20.00 e max. fr. 100.00;
- c) lubientscha per de per vehichels anfignen 18 t tranter fr. 10.00 e max. fr. 50.00;

- d) vehichels a dus rodas (incl. mopeds) paian la mesadad dallas tariffas numnadas soura;
- e) vehichels sur 18 t paian igl dobel dallas tariffas numnadas soura.

⁴ Taxas per lubientschas da carar gio acquistadas vignan betg restitueidas.

⁵ Las tariffas mintgamai valevlas vignan fixadas dalla suprastanza communal ainten en urden da tariffas.

Art. 11

Taxas per parcar
sen parcadis
publics

¹ Las taxas per parcar sen parcadis publics aint igl spazi dallas veias da fons, prada, gôt ed alps fixescha la suprastanza communal periodicamaintg ainfer igl rom da tariffas tenor alinea 2, graduadas siva dirada da taimp.

² La taxa per parcar monta:

- a) lubientscha per en de tranter fr. 5.00 e max. fr. 20.00;
- b) lubientscha per en'emda tranter fr. 20.00 e max. fr. 100.00;
- c) lubientscha per en onn tranter fr. 50.00 e max. fr. 200.00.

³ Per unitads da taimp antschettas vign concedia nigra restituziun.

⁴ La lubientscha da parcar vala per tot igls parcadis publics aint igl spazi dallas veias da fons, prada, gôt ed alps digl cumegn da Surses. Per tot igls parcadis tgi èn contanschibels cun en bus public pò la suprastanza communal fixar taxas da parcar pi otas tgi tar igls ulteriours parcadis.

⁵ Las tariffas mintgamai valevlas vignan fixadas dalla suprastanza communal ainten en urden da tariffas.

Art. 12

Controlla

La controlla digl paiamaint dallas taxas e la decisiun da dar en castei da parcar surstat agls organs da pulizeia definos, numnadamaintg alla pulizeia communal scu er agls collaboratours digls sarvetschs technics.

VI. Responsabladad e determinaziuns penalas

Art. 13

Responsabladad

Tar donns ed accidaints è igl possessour dallas veias responsabel angal aint igl rom dalla responsabladad digl proprietari dall'ovra (art. 58 DO).

Art. 14

Cuntravenziuns

¹ Cuntravenziuns cunter chesta lescha vignan puneidas dalla suprastanza communal cun ena multa tranter fr. 200.00 e fr. 5'000.00. An levs cass ins pò dar en'admoniziun an pe d'ena multa u desister d'en castei. Vign exequeida la procedura ordinaria ègl d'adossar igls costs da procedura agl castiia. Per cuntravenziuns cunter chesta lescha pò la suprastanza communal introduceir er la procedura da multa disciplinara.

² Resalvos restan cass tgi èn smanatscheas digl dretg federal u cantunal cun castei.

³ Igl abus dalla lubientscha pò aver per consequenza ena retratga permanente u temporara da tala, sainza tgi la taxa paeda vign restitueida.

VII. Determinaziuns finalas

Publicaziun e
signalisaziun

Art. 15

¹ Las restricziuns da traffic tgi vignan relaschedas cun chella lescha on da neir publitgeidas tenor art. 107 alinea 1 e 2 dall'ordinaziun davart la signalisaziun dallas veias OSV.

² La signalisaziun succeda an consultaziun cun la pulizeia da traffic cantunala.

Annullaziun digl
dretg vertent e
dallas lubientschas
tgi èn neidas conce-
deidas sen basa da
chel

Art. 16

¹ Cun l'antrada an vigour da chesta lescha vignan annulladas las leschas per carar sen veias da fons, prada, gôt ed alps digls cumegn uriunds da Bivio, Cunter, Marmorera, Mulegns, Riom-Parsonz, Salouf, Savognin, Sur e Tinizong-Rona scu er tottas ulteriouras determinaziuns tgi stattan an cuntradicziun cun tala, numnadamaintg er art. 5 b) e 5 c) dalla lescha digl anteriour cumegn da Riom-Parsonz pertugont igl mantignamaint dallas ovras da migliuraziun.

² Las lubientschas tgi èn neidas concedeidas avant tgi chella lescha è eida an vigour scrodan per datum dall'antrada an vigour dalla lescha preschainta.

Urden da tariffas

Art. 17

La suprastanza communal relascha igl urden da tariffas necessari tar la lescha preschainta e determinescha cura tgi chel aintra an vigour.

Antrada an vigour

Art. 18

Chesta lescha aintra an vigour cun resalva dall'approvaziun dalla radunanza communal e siva la conclusiun dalla procedura tenor art. 7 al. 2 LItLTV e la montascha dalla signalisaziun correspondententa segl li. L'antrada an vigour vign publitgeida da moda uffiziala.

Approvo dalla radunanza communal digls 30 d'avost 2021.

Per la suprastanza communal da Surses

Igl mastral:

.....
Leo Thomann

Igl scrivant communal:

.....
Beat Jenal

Annexa

Register dallas abreviaziuns

LTV	Lescha federala davart igl traffic sen veia	SVG	Bundesgesetz über den Strassenverkehr (Strassenverkehrsgesetz)
LItLTV	Lescha introductiva tar la lescha federala davart igl traffic sen veia	EGzSVG	Einführungsgesetz zum Bundesgesetz über den Strassenverkehr
ORtLItLTV	Ordinaziun tar la lescha introductiva tar la lescha federala davart igl traffic sen veia	RVzEGzSVG	Verordnung zum Einführungsgesetz zum Bundesgesetz über den Strassenverkehr
LG	Lescha federala da gôt	WaG	Bundesgesetz über den Wald (Waldgesetz)
OG	Ordinaziun da gôt	WaV	Verordnung über den Wald (Waldverordnung)
LCG	Lescha cantunala davart igl gôt	KWaG	Kantonales Waldgesetz
OCG	Ordinaziun cantunala davart igl gôt	KWaV	Kantonale Waldverordnung
DO	Dretg d'obligaziuns	OR	Obligationenrecht